
YÜKSELEN PİYASA EKONOMİLERİ VE İŞ YAPABİLİRLİK ENDEKSİ KARŞILAŞTIRMASI

Mahmut YARDIMCIOĞLU*

ÖZ

Ülkeler açısından İş Yapabilirlik Endeksleri; işe başlama işlemleri, izin, lisans ve ruhsat işlemleri, personel çalıştırma, mülkiyet kaydı, kredi alma, yatırımcının korunması, vergi ödeme işlemleri, sınırlar ötesi ticaret, kontratların bağlayıcılığı ve işin tasfiyesi işlemleri gibi benzer göstergeler kullanılarak oluşturulan ve genelde ülkelerin yatırım ortamının kalitesini belirlemeye çalışan endekslerdir. Bu endeksler içerik olarak genelde kişi başına gelir, işgücü maliyeti, enflasyon oranı, kamu maliyesi, eğitim seviyesi, işgücünün kalitesi gibi ekonomik göstergelerin yanı sıra, o ülkedeki yargı ve hukuk düzeni, özel mülkiyet haklarına ilişkin düzenlemeler, işe giriş ve çıkış koşulları, yeni firma kurma koşulları ve maliyetleri, vergi prosedürleri, dış ticarete ilişkin işlemlerin sayılarını kullanarak ülkelerde iş yapabilirlik seviyelerini belirlemeyi amaçlamaktadır. Çalışmada yükselen piyasa ekonomileri olarak kabul edilen, Türkiye, Çin, Brezilya, Hindistan, Rusya, Meksika gibi ülkelerin İş Yapabilirlik Endeksi, açısından Dünya bankası 2014 mart ayı verilerine (Doing Business) göre karşılaştırılmış, ilgili ülkelerin endekslere göre avantajlı ve dezavantajlı yönleri tespit edilmiş olup, Türkiye ve Çinin iş yapabilme kolaylığı açısından daha avantajlı olduğu gözlemlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: İş Yapabilirlik, Yükselen Ekonomiler, Yatırım Ortamı Kalitesi

EMERGING MARKET ECONOMY AND COMPARISON OF DOING BUSINESS INDEX

ABSTRACT

Countries in terms of Doing Business Index; starting work procedures , permits, licenses and licensing procedures , staff run , registering property , getting credit, protecting investors , paying taxes transactions, cross-border trade, contract enforcement and liquidation of work processes as similar indicators created using , and general domestic investment environment to determine the quality employees are indices . These indexes content generally as income per capital , labor costs , inflation rate , public finance, education level of the workforce, such as the quality of economic indicators , as well as that country's judiciary and the rule of law , private property rights regulations , work input and output conditions, the new firm building conditions and costs, tax procedures, using the number of transactions relating to foreign trade in the country aims to determine the level of doing business . In the study of emerging market economies Considered , Turkey, China, Brazil, India, Russia, countries such as Mexico, Doing Business Index, in terms of the World Bank in 2014 to

* Doç.Dr. Sütçü İmam Üniversitesi, İİBF, İşletme Bölümü

the March data (Doing Business) are compared , the relevant countries according to the index advantageous and disadvantageous aspects has been identified Turkey and China's is more advantageous in terms of ease of doing business has been observed.

Key Words: Doing Business, Emerging Markets, Investment Environment Quality

GİRİŞ

Dünyadaki nüfusun yaklaşık % 75'i yükselen ekonomilerde yaşamlarını sürdürmektedirler. Ayrıca bu ülkelerin sahip olduğu nüfus artış oranlarının diğer gelişmiş ülkelerden yüksek olması ve nüfusun giderek alım gücünü kuvvetlendirmesi, pazar potansiyeli büyüklüğü açısından bu ülkelerin önemini daha da arttırmaktadır. Yükselen ekonomilerin önem kazanmasının diğer bir nedeni de, gelişmiş ülkelere nazaran daha genç ve dinamik bir nüfusa sahip olmalarıdır.

Genç nüfusun dünyayı algılama şeklinin sürekli değişmesi, beklentilerinin batı toplumlarındaki değerlerden etkilenecek eskiye göre daha tüketici bir kimlik kazanması ve ülkenin ekonomik açıdan gelişmesi sonucu oluşan gelir artışı toplam talep miktarını hızla arttırmakta, yükselen ekonomilerin kalkınmasına yardımcı olmaktadır (Neace, 1999:149-159).Bu bağlamda bugün dünya da yatırımların yönü de yükselen ekonomilere doğru yönelmiştir. Yatırımların yönelmesinin birçok nedeni bulunmakla birlikte daha çok iş gücü ve pazarın büyüklüğü yatırımların yönünü etkilediği gözlemlenmiştir. Nitekim işletmelerin yatırımları için önemli olan noktalar, büyük pazarlara yakınlık, altyapı hizmetlerinin kalitesi, gayrimenkulün hırsızlık ve yağmadan korunması, hükümetin ihale prosedürünün şeffaflığı, makro ekonomik durum veya kurumların yapısal güçlülük durumu gibi konular başta gelmektedir. Ayrıca ülkeler itibariyle benzer göstergeler kullanılarak oluşturulan ve genelde ülkelerin yatırım ortamının kalitesini belirlemeye çalışan rekabet gücü veya iş/yatırım ortamı endeksleri ile doğrudan yabancı sermaye yatırımları arasındaki ilişki, son yıllarda sıkça gündeme getirilmektedir. Bazı uluslararası resmi ve özel kuruluşlarca hesaplanan bu endeksler çok çeşitli göstergelerin bileşiminden elde edilmektedir. Bu endeksler, kişi başına gelir, işgücü maliyeti, enflasyon oranı, kamu maliyesi, eğitim seviyesi, işgücünün kalitesi gibi ekonomik göstergelerin yanı sıra, o ülkedeki yargı ve hukuk düzeni, özel mülkiyet haklarına ilişkin düzenlemeler, işe giriş ve çıkış koşulları, yeni firma kurma koşulları ve maliyetleri, vergi prosedürleri, dış ticarete ilişkin işlemlerin sayısı, yolsuzluk ve rüşvetin yaygınlığına ilişkin göstergeleri de kullanmaktadırlar. (investinnorthcyprus.org,2010)

Bu çalışmada Dünya Bankasının verilerinden yararlanılarak oluşturulan, İş Yapabilirlik Endeksleri” 2014 yılı mart ayı verilerine göre yükselen piyasa ekonomileri ülkelerinde, 10 farklı gösterge dikkate alınarak İş Yapabilirlik seviyeleri karşılaştırmalı olarak açıklanılmaya çalışılmıştır. Literatürde yükselen ekonomi ülkeleri 21 ülkeden oluşmaktadır. Çalışmada yükselen piyasa ekonomi ülkelerinden ve aynı zamanda BRIC ülkeleri olarak da adlandırılan, Brezilya, Rusya, Hindistan, Çin gibi ülkeler konu edilmiştir. Ayrıca yükselen piyasa ekonomi içerisinde yer alan ve yukarıda sayılan BRIC ülkeleri içerisinde yer almayan Türkiye ve Meksika da çalışmaya dahil edilmiştir. Çünkü

bu ülkelerde BRIC ülkelerinin sahip olduğu nüfus yapısı ve ekonomik göstergeler açısından benzer özellikler taşımaktadırlar.

1.YÜKSELEN PİYASA EKONOMİLERİ

Yirmi birinci yüzyıla birlikte siyasal gelişmelerin yanı sıra, küresel ekonomik düzende de önemli bir değişim süreci yaşanmaya başlamıştır. Özellikle ekonominin üretim yapısında, organizasyonunda ve dağılımında önemli değişimler oluşmuştur. Bu değişim süreci, 2008 küresel kriziyle birlikte farklı bir boyuta dönüşmüştür. Son on yılın göstergelerine bakıldığında Batılı ülkelerin gerilediği, gelişmekte olan ülkelerin ise ön sıralara yükseldiği görülmektedir (Narin ve Kutluay,2013:31). Nitekim dünyada yeni ekonomik güç dengeleri oluşmaya başlamıştır. Bugün dünyada bu güç dengeleri yükselen piyasa ekonomileri olarak ifade edilmektedir. Bu bağlamda, yükselen piyasa ekonomisi (Emerging Market Economy) kavramı iktisat literatürüne ilk kez, 1981 yılında Dünya Bankası'na bağlı bir kuruluş olan Uluslararası Finans Kurumu'ndan (International Finance Corporation-IFC) Antoine W. Van Agtmael tarafından kazandırılmıştır. Kısa sürede yaygın bir kabul gören kavram, esas itibarıyla, düşük-orta düzeyde kişi başına gelire sahip ülkelere atıfta bulunmaktadır (Erşin,2014:44).Ayrıca Yükselen piyasalar ya da yükselen piyasa ekonomileri (emerging markets), hızlı büyüme ve sanayileşme sürecindeki ülkeler olarak tanımlanmaktadır. Genellikle bu ülkeler, artan çalışabilir nüfus ile açık piyasa ekonomilerine geçmişlerdir (Narin ve Kutluay,2013:35).

Finansal piyasalarda yaygın olarak kabul gören MSCI Yükselen Piyasalar Endeksi'nin (MSCI Emerging Markets Index), yükselen piyasalar listesinde 21 ülke bulunmaktadır. Bu ülkeler, Brezilya, Şili, Kolombiya, Meksika, Peru, Çek Cumhuriyeti, Mısır, Macaristan, Fas, Polonya, Rusya, Güney Afrika, Türkiye, Çin, Hindistan, Endonezya, Kore, Malezya, Filipinler, Tayvan ve Tayland'dan oluşmaktadır (MSCI, 2012). Üzerinde durulması gereken bir diğer konu ise hangi ülkelerin yükselen ekonomi sınıfına dahil edilmesi gerektiğidir. Bu açıdan bakıldığında; Ülkedeki adil olmayan gelir dağılımı, zayıf endüstriyel, sosyal altyapı ve artan nüfus gibi birçok problemi ortadan kaldırmak için reformlar yapmaya karar veren, bu konuda uzun dönemli planlar oluşturan, bu planlar uygulamaya koyan ve bu faaliyetler sonrası kişi başına GSMH da artış kaydeden ülkeler yükselen ekonomi olarak adlandırılmaktadır (Çavuşgil ve Ghauri, 1990: 10-15). Yükselen ekonomiler ve gelişmekte olan ülkeler ekonomik ve sosyal yapılarındaki benzerliklere rağmen, gelişme konusundaki kararlılıklar ve ülke vatandaşlarının refahlarının artırmadaki başarılarıyla birbirlerinden ayrılmaktadır. Her yükselen ekonomi, gelişmekte olan ülke olarak adlandırılabilen, fakat her gelişmekte olan ülke yükselen ekonomi sınıfına dahil edilmemektedir.(Çivi ve Çavuşgil,2001:117-118)

1.1.Yükselen Piyasa Ekonomilerinin Genel Özellikleri

Kuepper göre yükselen piyasa ekonomilerine yatırım yapmadan önce dikkat edilmesi gereken özellikleri şöyle sıralayabiliriz;

Geçiş Ekonomisi (Transitional Economy): Yükselen piyasa ekonomileri genellikle kapalı bir ekonomiden açık ekonomiye geçiş sürecindedir. Herkes bu

sonucun uygun politikalar olduğunu düşünürken, artan politik ve para politikası riski bulunmaktadır

Genç ve Artan Nüfus: Yükselen piyasa ekonomileri, çoğu kez yaşlanan işçileri ve tüketilen malları takviye edecek, güçlü uzun dönem büyüme oranlarını sağlayacak kapasitede genç nüfusa sahiptir. Ancak genç nüfus, politik istikrar riskini arttırabilecektir.

Gelişmemiş Altyapı: Yükselen piyasa ekonomileri, çoğu kez bina altyapılarının başlangıç aşamasındadır. Hükümet harcamaları bu yatırıma yönlendirilmediğinden, özel sektör için bu yatırımların maliyeti yüksek, verimliliği ise düşük olmaktadır.

Yabancı Sermaye Yatırımları: Yükselen piyasa ekonomileri, genellikle gelecekte beklenen ekonomik büyümeye katkı sağlayabilecek büyük bir yabancı sermaye yatırımı ile karşı karşıyadır. Ancak çok fazla sermaye girişi, piyasanın aşırı ısınmasına yol açabilecektir

2. İŞ YAPABİLİRLİK ENDEKSİ

Dünya Bankası (World Bank, WB) tarafından 2003 yılından beri yayınlanan “İş Yapabilirlik Endeksi” (Doing Business) Raporları dünya ekonomileri üzerinde söz konusu ülkelerin yatırım ortamını etkileyebilecek şirket kuruluşu, vergi politikaları, istihdam, lisans alma süreci, yatırımcıların korunması gibi çeşitli göstergeleri temel alarak karşılaştırmalı bir değerlendirme sunan yıllık raporlardır. Raporda, bir işletmeyi kurma ve devam ettirme konularında devletin koyduğu şartları yerine getirme, ülkeler arası ticaret, vergi ödeme ve bir işletmeyi kapatma gibi işlemlerin süre ve maliyetleri ortaya konmaktadır. Doing business, endüstriyel veya ticari bir işletmenin faaliyete başlaması ve resmi olarak faaliyette bulunması, için resmi olarak gerekli olan veya girişimci tarafından uygulamada olağan şekilde yapılmış tüm prosedürleri, bunun yanında; söz konusu bu prosedürleri tamamlamak için gerekli olan zaman ve maliyeti kaydederek bir ekonomide ticari bir işe başlamanın kolaylığını ölçmektedir.

“İş Yapabilirlik Endeksi” (*Doing Business*) raporunda başta 133 ülkenin ekonomisi değerlendirilirken, günümüzde bu sayı 185'e ulaşmıştır. Bu rapor kapsamında, 2003 yılında ilk hazırlandığında ülkeler ve ekonomiler arasında kıyaslamalar yapıldığında sadece 5 gösterge dikkate alınırken, bu göstergelerin sayısı şimdi 10'a ulaşmıştır (doingbusiness.org, 2014).

Raporda temel alınan 10 gösterge şu şekildedir:

1. İşe Başlama İşlemleri
2. İnşaat Ruhsatı İşlemleri
3. Elektrik Bağlantısına Erişim İşlemleri
4. Mülkiyet Kaydı İşlemleri
5. Krediyeye Erişim İşlemleri
6. Yatırımcıların Korunması İşlemleri
7. Vergi Ödeme İşlemleri
8. Sınır Ötesi Ticaret İşlemleri
9. Sözleşmelerin Uygulanması İşlemleri
10. Tasfiye İşlemleri

2.1. İşe Başlama İşlemleri

“İşe Başlama İşlemleri” endeksi ile, iş kurmak isteyen bir girişimcinin yapması gereken tüm işlemler tespit edilerek bu prosedürlerin tamamlanması için harcanan gün ve maliyetler ölçülmektedir.

Tablo 1: İşe Başlama İşlemleri

Ülkeler	Sıralama (Dünya Sıralaması)	Prosedürler (Sayı)	Süre (Gün)	Maliyet (Kişi Başına Düşen Milli Hasılaya Oranı %)	Ödenmesi Gereken Minimum Sermaye (%)
Brezilya	123	13	108	4,6	-
Çin	158	13	33	2,0	78,2
Hindistan	179	12	27	47,3	124,4
Meksika	48	6	6	19,7	-
Rusya	88	7	15	1,3	1,2
Türkiye	93	6	6	12,7	13,2

Kaynak: <http://www.doingbusiness.org/custom-query>, e.t. 17.03.2014

İşe başlama işlemleri endeksi açısından tablo 1’de, 2014 yılında bir işyerinin açılması ve bu işlemler için gerekli sürelerle baktığımızda; 6 işlem ve 6 günle Türkiye ve Meksika’nın en avantajlı ülkeler olduğu, ardından Rusya’nın 7 işlem ve 15 günle 3.sırada yer aldığı, Hindistan’ın 12 işlem ve 27 günle 4.sırada olduğu görülecektir. Brezilya ve Çin’in en fazla işlem sayısı ve günle sıralamada sonlarda yer almışlardır.

Maliyet ve Ödenmesi gereken sermaye açısından baktığımızda ise; en fazla maliyet Hindistan, Meksika ve Türkiye’ye ait olduğu, en az maliyetin ise Rusya, Çin ve Brezilyada olduğu görülecektir. Minimum sermaye için ise, Meksika ve Brezilyada 2014 yılındaki verilere göre minimum sermaye oranının olmadığı, bu ülkelerden sonra sıralamada Rusya ve Türkiye’nin geldiği görülecektir. Hindistan ve Çin’in minimum sermaye açısından yüksek oranda olduğu gözlemlenmektedir.

2.2. İzin, Lisans ve Ruhsat İşlemleri

“İnşaat İzinlerinin Alınması” endeksi ile ülkenin en büyük ticari şehrinde basit bir ticaret malı deposunun inşa edilmesi için yapılması gereken işlemler ve bu işlemlerin gerçekleştirilmesi için harcanan gün ve maliyetler göz önünde tutulmaktadır.

Tablo 2: İzin, Lisans ve Ruhsat İşlemleri

Ülkeler	Sıralama (Dünya Sıralaması)	Prosedürler (Sayı)	Süre (Gün)	Maliyet (Kişi Başına Gelir %)	Lisans İle İlgili Kolaylık (%)
Brezilya	130	15	400	34,8	0,60
Çin	185	25	270	344,7	0,86
Hindistan	182	35	168	2.640,4	0,86

Meksika	40	11	82	353,1	0,34
Rusya	178	36	297	89,0	0,80
Türkiye	148	20	164	142,5	0,67

Kaynak: <http://www.doingbusiness.org/custom-query>, e.t. 17.03.2014

İnşaat izinlerinin alınması endeksi açısından tablo 2 incelendiğinde, Brezilyada 2014 yılında inşaat izni alınması için 15 farklı işlemten geçilmesi ve bu işlemlerin tamamlanması için toplam 400 gün gerekmektedir. Çin’de aynı yılda 25 işlem sayısı ve işlemlerin tamamlanması için 270 gün gerekmektedir. Aynı yıl için Hindistan’a bakıldığında 35 işlem sayısı ve işlemlerin tamamlanması için 168 gün gerekmektedir. Meksika için 11 işlem sayısı ve işlemlerin tamamlanması için 82 gün, Rusya’da 36 işlem sayısı ve işlemlerin tamamlanması için 297 gün gerekmektedir. Türkiye için tabloyu incelediğimizde ise 20 işlem sayısı ve işlemlerin tamamlanması için 164 gün gerekmektedir. İnşaat izinlerinin alınması için işlem ve gün açısından baktığımızda 11 işlem ve 82 günle en avantajlı ülke Meksika’dır. Brezilyada inşaat izninin alınması için, 2014 yılında kişi başına düşen milli gelirin %34’ne, Çin’de %344,7’sine, Hindistan için ,%2.640,4’ne, Meksika için %353,1’ne, Rusya için %89’na, Türkiye için ise %142,5’ine tekabül etmektedir. Bu verilere göre Çin’de inşaat izninin alınması için kişi başına düşen milli gelir diğer ülkelere oranla daha yüksektir. İnşaat izninin alınması için kişi başına düşen milli gelir diğer ülkelere göre en az olan ülke %34 Brezilyada olduğunu söyleyebiliriz.

2.3. Elektrik Bağlantısına Erişim İşlemleri

“Elektik bağlatma” endeksi ile yerel bir işletmenin elektrik bağlantısını kurmak için aşması gereken işlemler ve ayrıca bu işlemlerin tamamlanması için gereken süre ve harcanan maliyet hesaplanmaktadır.

Tablo 3: Elektrik Bağlantısına Erişim

Ülkeler	Sıralama (Dünya Sıralaması)	Prosedürler (Sayı)	Süre (Gün)	Maliyet (Kişi Başına Gelir %)	Elektrik İle İlgili Kolaylık(%)
Brezilya	14	4	58	34,4	0,12
Çin	119	5	145	499,2	0,54
Hindistan	111	7	67	230,7	0,50
Meksika	133	7	85	369,0	0,58
Rusya	117	5	162	293,8	0,52
Türkiye	49	4	70	475,3	0,31

Kaynak: <http://www.doingbusiness.org/custom-query>, e.t. 17.03.2014

Elektik bağlatma endeksi açısından tablo 3 incelendiğinde, Brezilya’da şirketler 4 prosedür ve 58 günde kişi başına düşen milli gelire oranla %34,4 maliyetle elektrik bağlatırken, Çin’de şirketler ise 5 işlem ile 145 gün ve milli gelire oranla %499,2 maliyetle, Hindistan’daki şirketler 7 işlem,67 gün ve milli gelire oranla % 230,7 maliyetle, Meksika’daki şirketler 7 işlem,85 gün ve milli gelire oranla % 369 maliyetle, Rusya’daki şirketler 5 işlem,162 gün ve milli

gelire oranla % 293,8 maliyetle, Türkiyedeki şirketler 4 işlem,70 gün ve milli gelire oranla % 475,3 maliyetle elektrik bağlattığı görülecektir. En az maliyet ve işlem, gün sayısı açısından en avantajlı ülkenin Brezilya olduğunu söyleyebiliriz.

2.4. Mülkiyet Kaydı İşlemleri

“Mülkiyet Kaydı” endeksi ile, bir şirketin başka bir şirketin mülkiyetini alması ve mülkiyeti kendi adına geçirmesi için gereken tüm işlemler değerlendirilmektedir.

Tablo 4: Mülkiyet Kaydı

Ülkeler	Sıralama (Dünya Sıralaması)	Prosedürler (Sayı)	Süre (Gün)	Maliyet Mülk Değeri (%)	Tapu Siciline Kayıt Kolaylığı (%)
Brezilya	107	14	30	2,6	0,56
Çin	48	4	29	3,6	0,30
Hindistan	92	5	44	7,0	0,50
Meksika	150	7	74	5,3	0,67
Rusya	17	4	22	0,1	0,16
Türkiye	50	6	6	4,0	0,31

Kaynak: <http://www.doingbusiness.org/custom-query>, e.t. 17.03.2014

Mülkiyet kaydı endeksi açısından tablo 4'ü incelediğimizde Brezilya'da bir mülkiyetin devrinin tamamlanması için ve mülkiyetin tescili 14 prosedür ile 30 gün, Çin'de 4 prosedür ile 29 gün, Hindistan'da 5 prosedür ile 44 gün, Meksika'da 7 prosedür ile 74 gün, Rusya'da 4 prosedür ile 22 gün, Türkiye'de 6 prosedür ile 6 günde gerçekleştirilmektedir.

Brezilya'da 2014'de Mülkiyet değerinin %2,6'sı, kadar masraf çıkmaktadır. Küresel olarak, Brezilya; mülkiyetin tescil edilmesinin kolaylığına ilişkin 185 ekonominin bulunduğu sıralamada 107. sırada yer almaktadır. Çin'de 2014'de Mülkiyet değerinin %3,6'sı, kadar masraf çıkmaktadır. Küresel olarak, Çin; mülkiyetin tescil edilmesinin kolaylığına ilişkin 185 ekonominin bulunduğu sıralamada 48. sırada yer almaktadır. Hindistan'da 2014'de Mülkiyet değerinin %7'si, kadar masraf çıkmaktadır. Küresel olarak, Hindistan; mülkiyetin tescil edilmesinin kolaylığına ilişkin 185 ekonominin bulunduğu sıralamada 92. sırada yer almaktadır. Meksika'da 2014'de Mülkiyet değerinin %5,3'ü, kadar masraf çıkmaktadır. Küresel olarak, Meksika; mülkiyetin tescil edilmesinin kolaylığına ilişkin 185 ekonominin bulunduğu sıralamada 150. sırada yer almaktadır. Rusya'da 2014'de Mülkiyet değerinin %0,1'i, kadar masraf çıkmaktadır. Küresel olarak, Rusya; mülkiyetin tescil edilmesinin kolaylığına ilişkin 185 ekonominin bulunduğu sıralamada 17. sırada yer almaktadır. Türkiye'de 2014'de Mülkiyet değerinin %4'ü, kadar masraf çıkmaktadır. Küresel olarak, Türkiye; mülkiyetin tescil edilmesinin kolaylığına ilişkin 185 ekonominin bulunduğu sıralamada 50. sırada yer almaktadır. Tablo 4'deki verilere göre tüm faktörler dikkate alındığında en avantajlı ülkenin Çin olduğu görülecektir.

2.5.Kredi Alma İşlemleri

“Kredi alma” endeksi ile borç alanların ve borç verenlerin kredi bilgi paylaşımları ve onların yasal hakları değerlendirilmektedir.

Tablo 5: Kredi Alma

Ülkeler	Sıralama (Dünya Sıralaması)	Kredi Bilgilendirme İndeksi	Yasal Haklar Endeksindeki Gücü (0-10)	Kredi Bilgi Derinlik Endeksi	Kredi Alma Kolaylığı (%)
Brezilya	109	5	3	8	0,68
Çin	73	5	5	10	0,45
Hindistan	28	5	8	13	0,21
Meksika	42	6	6	12	0,28
Rusya	109	5	3	8	0,68
Türkiye	86	5	4	9	0,57

Kaynak: <http://www.doingbusiness.org/custom-query>, e.t. 17.03.2014

Kredi alma endeksi açısından tablo 5’ incelediğimizde küresel olarak, Brezilya kredi almanın kolaylığına ilişkin 185 ekonomi sıralamasında 2014’de 109. sırada yer almaktadır. Kredi bilgi sisteminin derinliğine ilişkin 5, yasal haklar endeksinin kuvvetliliğine ilişkin ise 3 puana sahiptir. Aynı faktörler dikkate alındığında kredi almanın kolaylığı açısından Dünya sıralamasında Çin’in 73 sırada, Hindistan’ın 28 sırada, Meksika’nın 42 sırada, Rusya’nın 109 sırada ve Türkiye’de 86 sırada yer almıştır. Tablo 5’i kredi bilgi sisteminin derinliği ve yasal haklar endeksinin kuvvetliliğine ilişkin incelendiğinde ise Çin’in 3, Hindistan’ın 8, Meksika’nın 6, Rusya’nın 3 ve Türkiye’nin 4 puana sahip olduğu görülecektir. Tüm faktörler dikkate alındığında en avantajlı ülkenin Hindistan olduğunu söyleyebiliriz.

2.6.Yatırımcının Korunması İşlemleri

“Yatırımcıların korunması” endeksi ile yöneticilerin kendi çıkarları için şirketi kullanmalarına karşı azınlık hissedarların korunma gücü değerlendirilmektedir.

Tablo: 6 Yatırımcının Korunması

Ülkeler	Sıralama (Dünya Sıralaması)	Bilgilendirme Endeksindeki derecesi (0- 10)	Yönetici sorumluluk Endeksindeki derecesi (0- 10)	Hissedar davalarındaki kolaylık endeksi (0-10)	Yatırımcı koruma endeksinin gücü (0-10)	Yatırımcıların Korunması Gücü (%)
Brezilya	80	5	8	3	5,33	0,51
Çin	98	10	1	4	5,00	0,60
Hindistan	34	7	4	8	6,33	0,27
Meksika	68	8	5	4	5,67	0,42
Rusya	115	6	2	6	4,67	0,67
Türkiye	34	9	5	5	6,33	0,27

Kaynak: <http://www.doingbusiness.org/custom-query>, e.t. 17.03.2014

Yatırımcının korunması işlemleri endeksi açısından tablo 6'yı incelediğimizde Brezilya Dünya sıralamasında 2014 yılında 185 ülke içerisinde 80. sırada yer almaktadır. Yatırımcı korumaları endeksinin kuvvetliliğine dair ise 5,3'lük bir puana sahiptir.2014 yılında bilgilendirme endeksindeki derecesi 5, yönetici sorumluluk endeksindeki derecesi 7'dir.Aynı faktörler dikkate alınarak diğer ülkeler sırasıyla incelendiğinde, Çin Dünya sıralamasında 2014 yılında 185 ülke içerisinde 98. sırada, yatırımcı korumaları endeksinin kuvvetliliğine dair ise 5'lik bir puana sahiptir.2014 yılında bilgilendirme endeksindeki derecesi 10, yönetici sorumluluk endeksindeki derecesi 1'dir. Hindistan Dünya sıralamasında 2014 yılında 185 ülke içerisinde 34. sırada, yatırımcı korumaları endeksinin kuvvetliliğine dair ise 6,3'lük bir puana sahiptir.2014 yılında bilgilendirme endeksindeki derecesi 7, yönetici sorumluluk endeksindeki derecesi 4'dür. Meksika Dünya sıralamasında 2014 yılında 185 ülke içerisinde 68. sırada, yatırımcı korumaları endeksinin kuvvetliliğine dair ise 5,6'lık bir puana sahiptir.2014 yılında bilgilendirme endeksindeki derecesi 8, yönetici sorumluluk endeksindeki derecesi 5'dir. Rusya Dünya sıralamasında 2014 yılında 185 ülke içerisinde 115. sırada, yatırımcı korumaları endeksinin kuvvetliliğine dair ise 4,6'lık bir puana sahiptir.2014 yılında bilgilendirme endeksindeki derecesi 6, yönetici sorumluluk endeksindeki derecesi 2'dir.Son olarak Türkiye için Dünya sıralamasında 2014 yılında 185 ülke içerisinde 34. sırada, yatırımcı korumaları endeksinin kuvvetliliğine dair ise 6,3'lük bir puana sahiptir.2014 yılında bilgilendirme endeksindeki derecesi 9, yönetici sorumluluk endeksindeki derecesi 5'dir.Bu veriler dikkate alındığında 2014 yılında yatırımcılarını korumak ve yatırımcı güvenliği açısından en güvenli ülkelerin Hindistan ve Türkiye olduğunu söyleyebiliriz.

2.7.Vergi Ödeme İşlemleri

“Vergilerin Ödenmesi” endeksi ile orta boy işletmelerin ödemesi gerektiği vergileri ve ödenilen vergilerinin şirket için getirdiği idari külfet dikkate alınmaktadır.

Tablo 7: Vergi Ödeme İşlemleri

Ülkeler	Sıralama (Dünya Sıralaması)	Vergi Sayısı (Yılda Kaç Ödeme)	Zaman (Yıl Başına Saat)	Toplam Vergi Oranı (Karın Yüzdesi Olarak (%))	Vergi Ödeme Kolaylığı (%)
Brezilya	159	9	2600	68,3	0,70
Çin	120	7	318	63,7	0,56
Hindistan	158	33	243	62,8	0,69
Meksika	118	6	334	53,7	0,56
Rusya	56	7	177	50,7	0,39
Türkiye	71	11	226	40,2	0,44

Kaynak: <http://www.doingbusiness.org/custom-query>, e.t. 17.03.2014

Vergilerin ödenmesi endeksi açısından tablo 7 incelendiğinde, Brezilya 2014 yılında 185 ülke içerisinde 159. sırada, işletmelerin ödemesi gereken vergi sayısı ise yılda 9'dur.Brezilyada şirketlerin vergi ödemek için yılda 2600 saat

zaman ayırmaları gerekmektedir. Aynı faktörler dikkate alındığında ülkeler sırasıyla, Çin Dünya sıralamasında 185 ülke içerisinde 120.sırada, Hindistan 158.sırada, Meksika 118.sırada, Rusya 56.sırada, Türkiye 71.sırada yer almaktadır. İşletmelerin yıl içerisinde ödemeleri gereken vergi sayısı ve vergileri ödemeleri için yılda ayırmaları gereken süreler dikkate alındığında, Çin için vergi sayısı yılda 7,ayırması gereken süre ise yılda 318 saattir. Hindistan için vergi sayısı yılda 33,ayırması gereken süre ise yılda 243 saattir. Meksika için vergi sayısı yılda 6,ayırması gereken süre ise yılda 334 saattir. Rusya için vergi sayısı yılda 7,ayırması gereken süre ise yılda 177 saattir. Türkiye için ise vergi sayısı yılda 11,ayırması gereken süre ise yılda 226 saattir. Yıl içerisinde ödenen vergi sayısı ve ayrılması gereken süre açısından incelendiğinde en avantajlı ülkelerin Rusya ve Türkiye olduğu söylenebilir.

2.8.Sınır Ötesi Ticaret İşlemleri

“Sınır Ötesi Ticaret” endeksi ile malların deniz taşımacılığı ile ihrac veya ithal edilmesi için gerekli belgelerin yanı sıra tüm bu sevkiyat işlemin süresi ve maliyeti göz önünde tutulmaktadır.

Tablo 8: Sınır Ötesi Ticaret

Ülkeler	Sıralama (Dünya Sıralaması)	İhracat İçin Gerekli Belge Sayısı	İhracat etmek için gerekli süre (Gün)	İhracat Bedeli (Konteyner Başına \$)	İthalat için gerekli belgeler sayısı	İthalat etmek için gerekli süre (Gün)	İthalat bedeli (konteyner başına dolar)	Sınır Ötesi Ticaretin Kolaylığı (%)
Brezilya	124	6	13	2.215	8	17	2.275	0,56
Çin	74	8	21	620	5	24	615	0,37
Hindistan	132	9	16	1.170	11	20	1.250	0,60
Meksika	59	4	11	1.450	4	11	1.740	0,31
Rusya	157	9	22	2.615	10	21	2.810	0,76
Türkiye	86	7	13	990	8	14	1.235	0,41

Kaynak: <http://www.doingbusiness.org/custom-query>, e.t. 17.03.2014

Sınır ötesi ticaret endeksi açısından tablo 8 incelendiğinde, Brezilya 2014 yılında 185 ülke içerisinde 159. sırada, Çin 74.sırada, Hindistan 132.sırada, Meksika 59.sırada, Rusya 157.sırada, Türkiye'nin 86.sırada yer aldığı görülecektir. Brezilya'da standart bir konteyner malın ihracatı için 7 belge ile işlemlerin tamamlanması 13 gün gerekmektedir. 2014'de konteyner başına oluşan maliyet 2.215 dolardır. Bir konteyner malın ithalatı işlemleri için 8 belge ile işlemlerin tamamlanması 17 gün gerekmektedir. İthalat için konteyner başına 2.275 dolar masraf oluşmaktadır. Çin'de standart bir konteyner malın ihracatı için 8 belge ile işlemlerin tamamlanması 21 gün gerekmektedir. 2014'de konteyner başına oluşan maliyet 620 dolardır. Bir konteyner malın ithalatı işlemleri için 5 belge ile işlemlerin tamamlanması 24 gün gerekmektedir. İthalat için konteyner başına 615 dolar masraf oluşmaktadır. Hindistan'da standart bir konteyner malın ihracatı için 9 belge ile işlemlerin tamamlanması 16 gün gerekmektedir. 2014'de konteyner başına oluşan maliyet 1.170 dolardır. Bir konteyner malın ithalatı işlemleri için 11 belge ile işlemlerin tamamlanması 20 gün gerekmektedir. İthalat için konteyner başına 1250 dolar masraf oluşmaktadır. Meksika'da standart bir konteyner malın ihracatı için 4 belge ile işlemlerin tamamlanması 11 gün gerekmektedir.

2014’de konteyner başına oluşan maliyet 1.450 dolardır. Bir konteyner malın ithalatı işlemleri için 4 belge ile işlemlerin tamamlanması 11 gün gerekmektedir. İthalat için konteyner başına 1.740 dolar masraf oluşmaktadır. Rusya’da standart bir konteyner malın ihracatı için 9 belge ile işlemlerin tamamlanması 22 gün gerekmektedir. 2014’de konteyner başına oluşan maliyet 2.615 dolardır. Bir konteyner malın ithalatı işlemleri için 10 belge ile işlemlerin tamamlanması 21 gün gerekmektedir. İthalat için konteyner başına 2.810 dolar masraf oluşmaktadır. Türkiye’de standart bir konteyner malın ihracatı için 7 belge ile işlemlerin tamamlanması 13 gün gerekmektedir. 2014’de konteyner başına oluşan maliyet 990 dolardır. Bir konteyner malın ithalatı işlemleri için 8 belge ile işlemlerin tamamlanması 14 gün gerekmektedir. İthalat için konteyner başına 1.235 dolar masraf oluşmaktadır. Yukarıdaki verilerden anlaşılacağı üzere ihracat ve ithalatta, konteyner başına maliyet, belge ve gün sayısı ile en avantajlı ülkelerin Çin ve Türkiye olduğu söylenebilir.

2.9.Sözleşmelerin Bağlayıcılığı İşlemleri

“Sözleşmelerin Uygulanması” endeksi ile yerel mahkemelerde adli sistemin bir ticaret davasını çözmesi konusunda ne kadar etkin olduğu değerlendirilmektedir.

Tablo 9: Kontratların Bağlayıcılığı

Ülkeler	Sıralama (Dünya Sıralaması)	Prosedürler (Sayı)	Süre(Gün)	Maliyet (%)	Sözleşmelerin Uyulanması Kolaylığı (%)
Brezilya	121	44	731	16,5	0,56
Çin	19	37	406	11,1	0,21
Hindistan	186	46	1.420	39,6	0,87
Meksika	71	38	400	31,0	0,42
Rusya	10	36	270	13,4	0,14
Türkiye	38	36	420	24,9	0,31

Kaynak: <http://www.doingbusiness.org/custom-query>, e.t. 17.03.2014

Sözleşmelerin uygulanması endeksi açısından tablo 9 incelendiğinde, Brezilya 2014 yılında 185 ülke içerisinde 121.sırada, Çin 19.sırada, Hindistan 186.sırada, Meksika 71.sırada, Rusya 10.sırada, Türkiye’nin 38.sırada yer aldığı görülecektir. Brezilya’da sözleşmenin bağlayıcılığı 731 gün almaktadır, iddia değerinin %16,5 tutarında masrafa yol açıp, 2014’de de 44 prosedür gerektirmektedir. Çin’de sözleşmenin bağlayıcılığı 406 gün almaktadır ve iddia değerinin maliyeti ise %11,1 tutarında masrafa yol açıp, 2014’de de 37 prosedür gerekmektedir. Hindistan’da sözleşmenin bağlayıcılığı 1420 gün almaktadır ve iddia değerinin maliyeti ise %39,6 tutarında masrafa yol açıp, 2014’de de 46 prosedür gerekmektedir. Meksika’da sözleşmenin bağlayıcılığı 400 gün almaktadır ve iddia değerinin maliyeti ise %31 tutarında masrafa yol açıp, 2014’de de 38 prosedür gerekmektedir. Rusya’da sözleşmenin bağlayıcılığı 270 gün almaktadır ve iddia değerinin maliyeti ise %13,4 tutarında masrafa yol açıp, 2014’de de 36 prosedür gerekmektedir. Türkiye’de sözleşmenin bağlayıcılığı 420 gün almaktadır ve iddia değerinin maliyeti ise %24,6 tutarında masrafa yol açıp, 2014’de de 36 prosedür gerekmektedir.

Prosedür, gün sayısı ve maliyet açısından incelediğimizde Türkiye ve Meksika'nın avantajlı olduğu, Hindistanda ise mevcut ülkeler içerisinde daha dezavantajlı bir durumda olduğu görülecektir.

2.10.İşin Tasfiyesi İşlemleri

“Tasfiye Çözümü” endeksi ile iç varlıklara ilişkin tasfiye süresi, maliyeti ve sonucu değerlendirilmektedir

Tablo 10: İşin Tasfiyesi

Ülkeler	Sıralama (Dünya Sıralaması)	Yıl	Gayri Menkul Maliyeti(%)	Geri Kazanım Oranı(Dolar)	İflas Çözme Kolaylığı (%)
Brezilya	135	4,0	12	19,5	0,71
Çin	78	1,7	22	36,0	0,41
Hindistan	121	4,3	9	25,6	0,64
Meksika	26	1,8	18	67,6	0,13
Rusya	55	2,0	9	42,8	0,29
Türkiye	130	3,3	15	22,3	0,69

Kaynak: <http://www.doingbusiness.org/custom-query>, e.t. 17.03.2014)

Tasfiye çözümü endeksi açısından tablo 10 incelendiğinde, Brezilya 2014 yılında 185 ülke içerisinde 135.sırada, Çin 78.sırada, Hindistan 121.sırada, Meksika 26.sırada, Rusya 55.sırada, Türkiye'nin 130.sırada yer aldığı görülecektir. Brezilya'da tasfiye çözümü ortalama 4 yıl almaktadır ve kar elde eden bir şirketin büyük bir ihtimal ile satılması ile birlikte borçlunun mal varlığının %12'si kadar bir maliyet söz konusudur. Ortalama geri kazanım oranı dolar üzerinden 2014'de 19,5 senttir. Çin'de tasfiye çözümü ortalama 1,7 yıl almaktadır ve kar elde eden bir şirketin büyük bir ihtimal ile satılması ile birlikte borçlunun mal varlığının %22'si kadar bir maliyet söz konusudur. Ortalama geri kazanım oranı dolar üzerinden 2014'de 36 senttir. Hindistan'da tasfiye çözümü ortalama 4,3 yıl almaktadır ve kar elde eden bir şirketin büyük bir ihtimal ile satılması ile birlikte borçlunun mal varlığının %9'u kadar bir maliyet söz konusudur. Ortalama geri kazanım oranı dolar üzerinden 2014'de 25,6 senttir. Meksika'da tasfiye çözümü ortalama 1,8 yıl almaktadır ve kar elde eden bir şirketin büyük bir ihtimal ile satılması ile birlikte borçlunun mal varlığının %18'si kadar bir maliyet söz konusudur. Ortalama geri kazanım oranı dolar üzerinden 2014'de 67,6 senttir. Rusya'da tasfiye çözümü ortalama 2 yıl almaktadır ve kar elde eden bir şirketin büyük bir ihtimal ile satılması ile birlikte borçlunun mal varlığının %9'u kadar bir maliyet söz konusudur. Ortalama geri kazanım oranı dolar üzerinden 2014'de 42,8 senttir. Türkiye'de tasfiye çözümü ortalama 3,3 yıl almaktadır ve kar elde eden bir şirketin büyük bir ihtimal ile satılması ile birlikte borçlunun mal varlığının %15'ü kadar bir maliyet söz konusudur. Ortalama geri kazanım oranı dolar üzerinden 2014'de 22,3 senttir. Geri kazanım, gün sayısı ve maliyet açısından incelediğimizde Rusya ve Meksika'nın en avantajlı ülkeler olduğu, Brezilya ve Türkiye'nin ise mevcut ülkeler içerisinde dezavantajlı bir durumda olduğu görülecektir.

SONUÇ

Bugünün küreselleşen dünyasında, ekonomiler arasında daha kolay ticaret yapmak ticari kuruluşlar ve ülkeler için büyük öneme sahiptir. Haddinden fazla belge gereksinimleri, külfetli gümrük prosedürleri, etkisiz liman işletmeleri ve uygun olmayan alt yapı; ithalatçı ve ihracatçılar için ekstra masraflara ve gecikmelere yol açmakta ve ticaret potansiyelini boğucu hale getirmektedir. Nitekim bugün dünyada birçok ülke artan rekabet ortamına uyum sağlamak ve yatırımcıları ülkelerine çekebilmek için birçok yenilikler yapmaktadırlar. Artan rekabet ile birlikte dünya ticaret piyasasında, yeni ekonomik güç dengeleri oluşmaya başlamıştır. Dünyada bu güç dengeleri yükselen piyasa ekonomileri olarak ifade edilmektedir. Bu ülkelerin demokratik ve geleneksel sorunları olmakla birlikte, değişen piyasa koşullarına ve rekabet ortamına hızlı bir şekilde uyum sağladıkları artan bir iyileştirme gösterdikleri, İş Yapabilirlik Raporlarına da yansımıştır. Bu raporlar 2003 yılından beri yayımlanan "İş Yapma Endeksi" (*Doing Business*) dünya ekonomileri üzerinde söz konusu ülkelerin yatırım ortamını etkileyebilecek şirket kuruluşu, vergi politikaları, istihdam, lisans alma süreci, yatırımcıların korunması gibi çeşitli göstergeleri temel alarak karşılaştırmalı bir değerlendirme sunan yıllık raporlardır. Raporla, bir işletmeyi kurma ve devam ettirme konularında devletin koyduğu şartları yerine getirme, ülkeler arası ticaret, vergi ödeme ve bir işletmeyi kapatma gibi işlemlerin süre ve maliyetleri ortaya konmaktadır. Söz konusu raporlarda ülkelerin performansları zaman içerisinde farklılıklar göstermiştir. Bu bağlamda yükselen piyasa ekonomileri içerisinde yer alan ülkelerin çeşitli faktörlerden oluşan endeksler içerisinde başarı durumları farklılıklar göstermiştir. Endekslere göre başarılı durumları 2014 yılı mart ayı İş Yapabilirlik Raporları verilerine göre değerlendirildiğinde;

İşe Başlama İşlemleri, endeksi açısından, 2014 yılında bir işyerinin açılması ve bu işlemler için gerekli süreler ile maliyet ve ödenmesi gereken sermaye gibi faktörler dikkate alındığında; Brezilya ve Çin'in en fazla işlem sayısı ve günle sıralamada sonlarda yer aldığı, en fazla maliyet Hindistan, Meksika ve Türkiye'ye ait olduğu, en az maliyetin ise Rusya, Çin ve Brezilyada olduğu bulgulanmıştır. Ayrıca, minimum sermaye için ise, Meksika ve Brezilyada 2014 yılındaki verilere göre minimum sermaye oranının olmadığı, bu ülkelerden sonra sıralamada Rusya ve Türkiye'nin geldiği, Hindistan ve Çin'in minimum sermaye açısından yüksek oranda olduğu gözlemlenmiştir.

İnşaat İzinlerinin Alınması endeksi açısından, 2014 yılında inşaat izni alınması, işlemlerin tamamlanması ve inşaat izninin alınması için kişi başına düşen milli gelir gibi faktörler dikkate alındığında, İnşaat izinlerinin alınması için işlem ve gün açısından baktığımızda 11 işlem ve 82 günle en avantajlı ülke Meksika olduğu gözlenmiştir. Çin'de inşaat izninin alınması için kişi başına düşen milli gelir diğer ülkelere oranla daha yüksektir. İnşaat izninin alınması için kişi başına düşen milli gelir diğer ülkelere göre en az olan ülke %34 Brezilyada olduğunu bulgulanmıştır.

Elektik Bağlatma endeksi açısından, 2014 yılında prosedür, gün sayısı ve maliyet gibi faktörler değerlendirildiğinde; Elektik bağlatma endeksi açısından en az maliyet ve işlem, gün sayısı açısından avantajlı ülkenin Brezilya olduğunu bulgulanmıştır.

Mülkiyet Kaydı Endeksi açısından,2014 yılında bir mülkiyetin devrinin tamamlanması, mülkiyetin tescili ve maliyet gibi faktörler değerlendirildiğinde; en avantajlı ülkenin Çin olduğu bulgulanmıştır.

Kredi Alma endeksi açısından, 2014 yılında kredi almanın kolaylığı, kredi bilgi sisteminin derinliği ve yasal haklar endeksinin kuvvetliliğine ilişkin gibi faktörler dikkate alındığında; en avantajlı ülkenin Hindistan olduğunu söyleyebiliriz

Yatırımcının Korunması İşlemleri endeksi açısından,2014 yılında yatırımcı korumaları endeksinin kuvvetliliği, bilgilendirme endeksindeki derecesi ve yönetici sorumluluk derecesi gibi faktörler dikkate alındığında; Özellikle yatırımcılarını korumak ve yatırımcı güvenliği açısından en güvenli ülkelerin Hindistan ve Türkiye olduğunu bulgulanmıştır.

Vergilerin Ödenmesi endeksi açısından,2014 yılında işletmelerin ödemesi gereken vergi sayısı ve vergi ödemek için yılda ayırdıkları süreler gibi faktörler dikkate alındığında; yılda 7 vergi sayısı,177 saat ile Rusya ve yılda 11 vergi sayısı, ayırması gereken süre ile 226 saatle Türkiye'nin en avantajlı ülkeler olduğu bulgulanmıştır.

Sınır Ötesi Ticaret endeksi açısından, 2014 yılında standart bir konteyner malın ihracatı ve ithalatı için işlemlerin tamamlanması, gerekli olan belge sayısı ve gerekli olan süre, konteyner başına oluşan maliyet gibi faktörler dikkate alındığında; Çin'de standart bir konteyner malın ihracatı için 8 belge ile 21 günle 620 dolar maliyet, malın ithalatı işlemleri için 5 belge, 24 gün ve 615 dolar maliyet ile en avantajlı ülke olduğu bulgulanmıştır. Diğer yandan Türkiye'de standart bir konteyner malın ihracatı için 7 belge ile işlemlerin tamamlanması 13 gün, konteyner başına oluşan maliyet 990 dolardır. Bir konteyner malın ithalatı işlemleri için 8 belge ile işlemlerin tamamlanması 14 gün ve konteyner başına 1.235 dolar masrafla, Çinden sonra en avantajlı ülke sıralamasında olduğu bulgulanmıştır.

Sözleşmelerin Uygulanması endeksi açısından,2014 yılında sözleşmenin bağlayıcılığı süre (gün) ,prosedür sayısı ve iddia değerinin maliyeti gibi faktörler dikkate alındığında; Türkiye'nin sözleşmenin bağlayıcılığı 420 gün,36 prosedür ve %24 iddia değerinin maliyeti ile avantajlı olduğu, Meksikanında sözleşmenin bağlayıcılığı 400 gün,38 prosedür ve %31 iddia değerinin maliyeti ile avantajlı olduğu gözlemlenmiştir. Ayrıca çalışmada Hindistan'ın sözleşmenin bağlayıcılığı 1420 gün,46 prosedür ve %39,6 iddia değerinin maliyeti ile daha dezavantajlı olduğu bulgulanmıştır.

Tasfiye Çözümü endeksi açısından,2014 yılında tasfiye çözümü ortalaması, ortalama geri kazanım oranı, borçlunun mal varlığına oranla maliyet gibi faktörler dikkate alındığında; Meksika'da tasfiye çözümü ortalama 1,8 yıl, borçlunun mal varlığına oranla %18'si kadar bir maliyet söz konusudur. Ortalama geri kazanım oranı 67,6 senttir. Rusya'da tasfiye çözümü ortalama 2 yıl almaktadır ve borçlunun mal varlığının %9'u kadar bir maliyet ve ortalama geri kazanım oranı 42,8 sent ile bu iki ülkenin daha avantajlı oldukları bulgulanmıştır. Diğer yandan, Brezilya'da tasfiye çözümü ortalama 4 yıl almaktadır ve kar borçlunun mal varlığının %12'si kadar bir maliyet söz konusudur. Ortalama geri kazanım oranı 19,5 senttir. Türkiye'de tasfiye çözümü ortalama 3,3 yıl almaktadır ve borçlunun mal varlığının %15'ü kadar bir maliyet söz konusudur. Ortalama geri kazanım oranı dolar üzerinden 22,3 senttir. Bu veriler değerlendirildiğinde Brezilya ve Türkiye'nin daha dezavantajlı bir durumda olduğu gözlemlenmiştir. Sonuç olarak yükselen

ekonomiler içerisinde yer alan 6 ülkenin 10 farklı veri endeksi karşılaştırması neticesinde avantajlı ve dezavantajlı oldukları durumlar tespit edilmiştir. Endekslerin sonuçları itibariyle en avantajlı ülkelerin Çin ve Türkiye olduğu, Rusya ve Meksika'nın daha dezavantajlı bir durumda olduğu, Hindistan ve Brezilyanın avantajlı ülkeler arasında sıralamada yer aldığı çalışma sonucunda bulunmuştur.

KAYNAKÇA

- ÇAVUŞGİL, S. T., GHOURI, P.N., (1990). Doing Business in Developing Countries : Entry and Negotiation Strategies, New York : Routledge.
- ÇİVİ, E., ÇAVUŞGİL, S.T., (2001). Yeni Dünya Düzeninde Güç Kazanan Ülkeler: Yükselen Ekonomiler, Yönetim ve Ekonomi Dergisi, Cilt 7, Sayı 1, s.113-128.
- ERŞİN, F., (2014).Yükselen Ekonomiler Ve Kırılgan Beşli: Türkiye Üzerine Bir Değerlendirme Bankacılık ve Finansal Araştırmalar Dergisi (BAFAD) Sayı:1,43-51
- NARİN, M., KUTLUAY, D., (2013). Küresel Finansal Piyasalarda Değişim ve Yükselen Güçler: BRIC Ülkeleri, Ankara Sanayi Odası Yayın Organı, S. 35-55.
- NEACE, M. B. (1999). Entrepreneurs in Emerging Economies: Creating Trust, Social Capital, and Civil Society **Annals of the American Academy of Political and Social Science**, Thousand Oaks, Vol. : 565, ss. 149-159.
- KUEPPER, J., (2011). What are Emerging Markets? Finding and Investing in Emerging Markets, About.com Guide May 30, 2011, <http://internationalinvest.about.com/od/gettingstarted-/a/What-Are-Emerging-Markets.htm>, (15.03.2014).
- MSCI (2012). MSCI Emerging Markets Indices, http://www.msci.com/products/indexes/-country_and_regional/em/ (E.Tarihi :10.03.2014)
- İş Yapabilirlik Karşılaştırması(2014).<http://www.doingbusiness.org/custom-query> (E.Tarihi:17.03.2014)
- İş Yapabilirlik Raporu(2010). Kıbrıs Türk Yatırım Geliştirme Ajansı, <http://www.investinnorthcyprus.org/tr/pdf/IsYapabilirlikRaporu2010.pdf> (E.Tarihi:17.03.2014)